

Aan

Stuurgroep Verbinding A8-A9

Kopie aan**Uw contactpersoon**

P.J. Labrijn

BEL/MOB

2 bijlage(n)

Telefoonnummer +31235145136

labrijnp@noord-holland.nl

Betreft Advies ICOMOS**Memo**

22 november 2017

1|4

DEZE NOTITIE IS BEDOELD VOOR INTERNE BERAADSLAGING

Op 6 en 7 oktober jl. heeft de ICOMOS Advisory Mission plaatsgevonden in het kader van de A8-A9 wegverbinding in relatie tot het UNESCO-werelderfgoed de Stelling van Amsterdam. Op 9 november jl. is het advies naar aanleiding van deze missie ontvangen.

Samenvatting van de conclusies uit het advies van ICOMOS:

1. ICOMOS gaat akkoord met het voorafgaande selectieproces waarin van 7 wegalternatieven naar 3 wegalternatieven is getrechterd;
2. Met name de 3 resterende wegalternatieven heeft ICOMOS bestudeerd in het kader van de missie. Daarbij zijn de verkeerstechnische afwegingen om tot een weg te komen betrokken als ook de Outstanding Universal Value (OUV) van de Stelling van Amsterdam betrokken;
3. ICOMOS constateert (wederom) dat het Nul-plusalternatief als enige geen effecten heeft op de OUV van de Stelling van Amsterdam. ICOMOS concludeert echter ook dat dit alternatief niet het schadelijk effect op leefbaarheid wegneemt en geen oplossing is voor het bereikbaarheidsprobleem;
4. Op dit moment concludeert ICOMOS dat er geen alternatief is dat ondersteund kan worden, dus ook niet het nul-plusalternatief. De aanbeveling is om andere opties te identificeren/onderzoeken die kunnen voldoen aan de parameters: behoud OUV, leefbaarheid/gezondheid en mobiliteit;
5. Deze eventuele andere opties moeten t.z.t. op gelijke basis worden onderzocht en beoordeeld als de huidige alternatieven, dat betekent in de context van de Outstanding Universal Value van de Stelling van Amsterdam, door middel van een Heritage Impact Assessment en door middel van verkeersmodelberekeningen en geluidsonderzoeken e.d.;
6. ICOMOS concludeert ook dat dit deel van de Stelling van Amsterdam (het noordwestelijk deel) al deels was aangetast ten tijde van de inschrijving tot werelderfgoed (1996). En dat sindsdien verdere ontwikkelingen in dit deelgebied hebben plaatsgevonden, die nu leiden tot een opvallend risico van

toenemende negatieve effecten door middel van de huidige voorgestelde projecten. Ook constateert ICOMOS dat de kenmerken van het landschap in dit gebied al deels zijn aangetast: zoals geomorfologie, watersysteem e.d.;

7. De fragmentatie en de toenemende isolatie van de verschillende Stelling-elementen moet een halt toegeroepen worden, aangezien de integriteit en authenticiteit van het werelderfgoed gehandhaafd moet blijven. Het behoud van de integriteit en authenticiteit van de zichtbare attributen van de Stelling van Amsterdam, is een belangrijk element geweest bij de beoordeling van de alternatieven en het eindadvies;
8. ICOMOS adviseert de mogelijkheid van een bufferzone alhier te onderzoeken (N.B. dit advies is al eerder afgegeven door ICOMOS, en hierop is ook al eerder een antwoord/reactie van onze kant gekomen in de Minor Boundary Modification c.q. bij de Significant Boundary Modification);
9. ICOMOS adviseert herstel van het landschap op diverse locaties binnen de Stelling van Amsterdam;
10. ICOMOS suggereert om voor de gehele Stelling van Amsterdam een strategisch plan op te stellen hoe in de toekomst om te gaan met ruimtelijke ontwikkelingen, met name infrastructurele ontwikkelingen.

Aandachtspunten die ambtelijk PNH uit het advies haalt

1. Niet helder uit het advies wordt of ICOMOS bedoelt dat nieuwe alternatieven moeten worden onderzocht of inpassingsvarianten van bestaande. Dit is essentieel met het oog op de besluitvorming over een voorkeursalternatief. Indien nieuwe alternatieven moeten worden onderzocht, dan is het project terug bij af. Indien inpassingsvarianten moeten worden onderzocht, dan zou een VKA kunnen worden gekozen en in de planuitwerking verschillende inpassingsvarianten kunnen worden uitgewerkt;
2. In aansluiting op het vorige punt: indien ICOMOS nieuwe alternatieven onderzocht wenst te hebben dan stelt dat de provincie voor een uitdaging. De afgelopen drie jaar is vanaf de Notitie Reikwijdte en Detailniveau zorgvuldig gekeken naar allerlei mogelijke alternatieven. Alle alternatieven zijn daarbij getoetst op de criteria die door ICOMOS worden aangedragen. De drie nu nog in onderzoek zijnde alternatieven scoren daarin het best. Betere alternatieven zijn niet voor handen.
3. De wijze waarop het Golfbaan- en Heemskerkalternatief nu worden beoordeeld maakt dat geen enkel ander voorstel dat op maaiveldniveau door het open gebied gaat acceptabel lijkt te zijn voor ICOMOS. Ook verdiepte liggingen lijken niet acceptabel omdat moet worden vergraven en daarmee authentieke elementen verloren gaan. Alleen het boren onder het landschap zou mogelijk acceptabel kunnen zijn. Waarbij opgemerkt moet worden dat bij een tunnelvariant de tunneluiteinden ook

- vergraven moeten worden en daarmee ook de OUV van de Stelling van Amsterdam aantast;
4. De wijze van beoordeling van ICOMOS kan verstrekkende gevolgen hebben voor de ruimtelijke ontwikkelingen in de Amsterdamse regio. ICOMOS geeft aan dat behoud van de OUV van de Stelling van Amsterdam leidend is en dat deze feitelijk niet mogen worden aangetast. Een inpassing die de OUV spaart is wenselijk, maar technisch onmogelijk in het geval van de A8-A9 alternatieven. Dit betekent dat andere projecten in en- of aanpalend aan de Stelling Amsterdam, maar ook droogmakerij de Beemster en de Grachtengordel van Amsterdam in de toekomst ook te maken kunnen krijgen met deze problematiek. Daarmee worden ruimtelijke ontwikkelingen in een groot gebied van het economische hart van Nederland moeilijk c.q. wellicht onmogelijk gemaakt. Het is in het belang van PNH om hierover de discussie te voeren met het Rijk en andere ruimtelijke werelderfgoederen binnen Nederland;
 5. Het voor nu, tegen het advies van ICOMOS in, een keuze voor een voorkeursalternatief maken, kan mogelijk gevolgen hebben voor de status van de Stelling van Amsterdam als werelderfgoed.

Gevolgen Planning besluitvorming A8-A9

GS hebben op nadrukkelijk verzoek van de betrokken gemeenten aangegeven vóór de gemeenteraadsverkiezingen de discussie rondom het voorkeursalternatief te willen afronden. Hiervoor wordt het volgende tijdpad gehanteerd:

4 december 2017	Stuurgroep. Zij adviseren GS over het mogelijke voorkeursalternatief.
19 december 2017	Behandeling in GS
21 januari 2018	Behandeling in de Statencie.
Februari 2018	Behandeling in PS
Na Februari 2018	Start planuitwerking (PIP)
2019	Vaststelling PIP

Dit tijdpad is niet meer haalbaar. GS hebben aangegeven een bestuurlijk overleg te willen met de ministers van OCW en I&W. Inzet daarbij is om te voorkomen dat met dit advies alle ruimtelijke ontwikkelingen in de Randstad op slot gaan. De wijze waarop met het advies wordt omgegaan kan een precedent zijn voor alle andere mogelijke ontwikkelingen in de randstad. Daarnaast dient in het overleg te worden verkend op welke wijze de A8-A9 nu verder loopt.

Pas wanneer helder is wanneer die gesprekken plaatsvinden en wat de uitkomsten van die gesprekken zijn kan een nieuwe planning worden opgesteld.

Communicatie

Vanuit de gemeenten is ambtelijk het verzoek gedaan vanuit de provincie regie te houden op de communicatie richting te gemeenteraden. Concreet verzoeken de gemeenten GS een brief te sturen waarin zij aan de Colleges van B&W aangeven hoe wordt omgegaan met het advies van ICOMOS. De Colleges kunnen deze brief gebruiken in de communicatie naar de raden.